

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра теорії і практики початкової освіти

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до навчальної дисципліни
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОПЕДЕВТИЦІ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр

спеціальності 013 Початкова освіта

спеціалізації «Інформатика»

Слов'янськ – 2016 р.

ЗМІСТ

навчально-методичних матеріалів
до навчальної дисципліни
«Інформаційні технології у пропедевтиці
початкового навчання»
підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр
спеціальності 013 Початкова освіта
спеціалізації «Інформатика»

1. Навчальна програма навчальної дисципліни.
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних (семінарських, лабораторних) занять із навчальної дисципліни.
3. Методичні вказівки та тематика курсових робіт.
4. Дидактичне забезпечення самостійної роботи здобувачів.
5. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра теорії і практики початкової освіти

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОПЕДЕВТИЦІ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(назва навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр**

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

Слов'янськ – 2016 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Коротяєв Б. І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Панасенко Е. А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Бондаренко Т. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рекомендовано до впровадження
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«17» лютого 2016 р.
протокол № 2

Перший проректор _____ Набока О. Г.

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 013 Початкова освіта

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст електронного контенту з використання інформаційних технологій у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

Міждисциплінарні зв'язки: «Педагогіка», «Психологія», «Інформатика», «Педагогічна інформатика», «Методика навчання інформатики», «Педагогічні технології в початковій школі», «Інформаційні технології у професійній діяльності вчителя початкових класів».

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Теоретичні засади використання інформаційних технологій у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

2. Методика застосування ІКТ в пропедевтиці початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» є формування готовності педагогів до здійснення пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема використання засобів мультимедіа, у професійній діяльності, а також формування навичок створення й практичного

застосування мультимедійних навчальних засобів у процесі формування шкільної зрілості дитини та організації адаптаційного періоду першокласників, сприяння розвитку мотивації здобувачів вищої освіти до професійного самовдосконалення й саморозвитку.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» є:

- озброєння здобувачів вищої освіти знаннями та уміннями, необхідними для професійного розв'язання навчально-виховних завдань, що виникають у процесі підготовки дитини до школи та організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій, відповідно до потреб сучасної освіти, нормативних документів ВНЗ, Державного стандарту початкової освіти;

- озброєння майбутніх учителів початкових класів знаннями про вимоги до створення електронних навчальних засобів з урахуванням вікових особливостей дітей;

- удосконалення базових знань у галузі інформатики, теоретико-методологічних питань використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників;

- формування вмінь використовувати мультимедійне програмне забезпечення для підготовки та проведення занять у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників;

- формування навичок відбору та створення власного електронного (мультимедійного) контенту для використання в процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників;

- здійснення пошуку та відбору інформації в глобальній мережі Інтернет; вміння активно працювати в інформаційно-комунікаційному педагогічному

середовищі задля обміну педагогічним досвідом, спільної роботи в мережі та проведення досліджень.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- здатність до пошуку, обробки й використання інформації в складних інформаційних системах, її інтерпретації й використання з професійною метою; використовувати спеціалізовані програмні розробки в освітній, науковій діяльності, аналізувати доцільність використання інформаційних технологій в навчальному процесі початкової школи та ВНЗ; здатність вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук, правильно визначати об'єкти інтелектуальної власності, стратегічно управляти процесом створення та розповсюдження нововведень, здійснювати наукові дослідження і насичувати навчальний процес у початковій школі та ВНЗ власними інтелектуальними здобутками; готовність самостійно освоювати нові науково-педагогічні теорії; здатність до креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати педагогічні проблеми, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі початкової освіти;

спеціальні:

- здатність усвідомлювати систему знань існуючого електронного контенту сучасного процесу пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників, визначати його основні напрями та перспективи розвитку, спираючись на базові знання в галузі інформатики та організації навчально-виховного процесу в початковій школі; готовність до конструювання власних методичних прийомів формування й розвитку в дітей комп'ютерної грамотності та ключових компетентностей для реалізації їх творчого потенціалу й соціалізації у школі та в інформаційному суспільстві.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 72 години / 2,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні засади використання інформаційних технологій у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників

Тема 1. Електронні освітні ресурси. Переваги використання ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників

Вимоги до інформаційної діяльності педагога та роль навчального курсу в професійному становленні майбутнього вчителя. Зміст і співвідношення понять підготовка до школи, пропедевтика, готовність до школи, шкільна зрілість, життєва і соціальна компетентності, ІКТ-компетентність, психологічна готовність до навчання у школі, наступність, дитиноцентризм, людиноцентризм, навчально-ігрова діяльність у контексті інформатизації освіти.

Переваги та слабкі сторони застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників у порівнянні з традиційними.

Тема 2. Навчально-розвивальні програми особистісного й інтелектуального розвитку дитини: визначення, класифікація. Огляд програмних педагогічних засобів

Класифікація програмних педагогічних засобів (ППЗ) стосовного особистісного й інтелектуального розвитку дитини. Значення, роль і місце кожного виду ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

Характеристика дитячих ігрових навчально-розвивальних програм стосовно розвитку уваги, пам'яті, мислення дитини. Класифікація розвивальних комп'ютерних ігор за метою гри (розвивальні, навчальні, діагностуючі). Ознайомлення з ігровими навчально-розвивальними мультимедійними засобами для сприяння становленню життєвої компетентності дитини, формування в неї базису для реалізації свого особистісного потенціалу; ігри-розмальовки, ігрові графічні редактори, відео заняття з ігровими завданнями.

Змістовий модуль 2

Методика застосування ікт у пропедевтиці початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників

Тема 3. Психолого-педагогічні умови забезпечення процесу пропедевтики початкового навчання

Методичні основи забезпечення психолого-педагогічних умов процесу пропедевтики початкового навчання. Використання ІКТ у процесі формування життєвої компетентності дитини: провідна діяльність дитини (ігрова, предметно-практична, спілкування, трудова, пізнавальна); форми активності дитини за сферами життєдіяльності (емоційно-ціннісну, соціально-моральну, креативну, мовленнєву, фізичну, художньо-естетичну); розвиток базових якостей особистості (самостійність, людяність, креативність, саморозвиток, працелюбність, самоповага, спостережливість, відповідальність, розсудливість, справедливість, самовладання).

Соціалізація особистості в дошкільному дитинстві. Основні напрями соціалізації: сприяння адаптації дитини до умов життєдіяльності (входження дитини у світ людських стосунків, формування відкритості до світу людей); сприяння динаміці й розвитку самоусвідомлення, що дозволить дитині змінювати уявлення про себе і ставлення до себе в процесі життєдіяльності (виховання навичок соціальної поведінки); формування суб'єктивної життєвої

позиції, допомога в самореалізації. Вплив комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на готовність дитини до школи.

Тема 4. Психолого-педагогічні умови організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій

Методичні основи організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій. Психолого-педагогічні умови забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти. Роль комп'ютерних ігор у розвитку молодшого школяра. Поєднання в діяльності дитини елементів гри і навчання, поступовий перехід через гру-задачу до навчально-ігрової діяльності. Два напрями використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання дітей шостого та сьомого років життя.

Тема 5. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчання дітей у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників. Структура занять. Методика використання ППЗ

Характеристика організаційних форм пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій. Загальний алгоритм проектування занять з використанням ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників. Методика використання ППЗ на різних етапах проведення занять.

Конструювання занять і уроків на основі використання інформаційних технологій в процесі підготовки дитини до школи та адаптаційного періоду першокласників. Методика використання розвивальних освітніх програм у процесі підготовки та адаптації дітей до школи.

3. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція. / Науковий керівник: А. М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед.наук.; Авт. кол-в: Богущ А. М., Беленька Г. В., Долинна О. П., і ін. // Вихователь-методист дошкільного закладу. Спецвипуск. – Київ., 2012.
2. Бондаренко Т. М. Роль особистості педагога в організації підготовки дитини до школи / Т. М. Бондаренко // Гуманізація навчально-виховного процесу: Науково – методичний збірник. – Вип. XX. – Слов’янськ, 2003. – С. 74 – 78.
3. Бондаренко Т. М. Особливості підготовки дітей до навчання в школі на базі Центру розвитку / Т. М. Бондаренко // Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (11 – 13 листоп. 2003 р.). Ч. 3. – Луганськ: „Альма-матер”, 2003. – С. 138 – 143.
4. Бондаренко Т. М. Роль педагогічного діагностування першокласників в період адаптації до школи / Т. М. Бондаренко // Пошуки і знахідки: Матеріали наукової конференції Слов’янського державного педагогічного університету (квітень 2006 р.) / Укладач В. К. Сарієнко. – Слов’янськ, 2006. – С. 222 – 225.
5. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп’ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88.
6. Впровадження ІКТ у роботу початкової школи [Електронний ресурс]. // Режим доступу: www.ipro.org.ua/files/новини/.../2.doc .
7. Впровадження інформаційних технологій у початковій школі [Електронний ресурс]. // Режим доступу: shkola.ostriv.in.ua/.../code.../list-211469c13
8. Гавриш Н. Інтеграція – питання не тактики, а стратегії / Н. Гавриш // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для

педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. – 2005. – № 4. – С. 51 – 65.

9. Гин С. И. Первые дни в школе: Пособие для учителей первых классов. / С. И. Гин, И. Е. Прокопенко – М.: Вита-Пресс. – 2002. – 80 с.

10. Голота Н. М. Концептуальні підходи до впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти України у практику роботи ДНЗ. – Електронний ресурс. – Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_

11. Гончаренко А. М. Комунікативна компетентність – головна мета / А. М. Гончаренко // Дошкільне виховання. – 2008 – № 7. – С. 30 – 35.

12. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в роботу початкової школи [Електронний ресурс]. // Режим доступу: oipopp.ed-sp.net/metod/339/339_1.doc.

13. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: психолого-педагогічні та дидактичні аспекти впровадження: матеріали обласної науково-практичної Інтернет-конференції, Кіровоград, 13 квітня 2011 р. / Упоряд. Л. Голодюк. – Кіровоград, 2011. – 81 с. – Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/blogs/index.php/Internet-konferencia/>

14. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О. Кивлюк // Початкова школа. – 2004. – № 4. – С. 34 – 35.

15. Кононко О. Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника: Наук.-метод. посіб. / О. Л. Кононко– К.: Світич, 2009.

16. Павлюк Т. Використання комп'ютерних технологій у практиці роботи дошкільних навчальних закладів України [Електронний ресурс] / Т. Павлюк. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vird/2010_9/15.pdf.

17. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. Проскура О. В., Кочина Л. П., Кузьменко В. У., Кудикіна Н. В.). – Київ. 2013.

18. Розмальовки он-лайн (флеш-розмальовки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umm4.com/raskraski-onlajn>

19. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : <http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html>.

**4. Форма підсумкового контролю результатів навчання –
екзамен.**

**5. Засоби діагностики успішності навчання –
поточний контроль, контрольна робота.**

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра теорії і практики початкової освіти

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

до навчальної дисципліни

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОПЕДЕВТИЦІ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

**підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр**

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

Укладач:
доктор педагогічних наук,
професор Коротяєв Б. І.

Тема заняття: Предмет і завдання навчальної дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання». Особливості організації навчально-ігрової діяльності дітей у контексті інформатизації освіти.

Мета вивчення: сприяти озброєнню майбутніх учителів початкових класів знаннями про особливості пропедевтики початкового навчання, адаптаційного періоду першокласників та організації навчально-ігрової діяльності дітей у контексті інформатизації освіти.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація.

План заняття:

1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання».
2. Вимоги до інформаційної діяльності педагога та роль навчального курсу в професійному становленні майбутнього вчителя.
3. Електронні освітні ресурси. Переваги використання ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників
4. Особливості організації навчально-ігрової діяльності дітей у контексті інформатизації освіти.

Література:

1. Бондаренко Т. М. Роль особистості педагога в організації підготовки дитини до школи / Т. М. Бондаренко // Гуманізація навчально-виховного процесу: Науково – методичний збірник. – Вип. XX. – Слов'янськ, 2003. – С. 74 – 78.
2. Бондаренко Т. М. Особливості підготовки дітей до навчання в школі на базі Центру розвитку / Т. М. Бондаренко // Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (11 – 13 листоп. 2003 р.). Ч. 3. – Луганськ: «Альма-матер», 2003. – С. 138 – 143.
3. Співаковський О. В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. для студ. напряму підгот.

«Початкова освіта» / О. В. Співаковський, Л. Є. Петухова, В. В. Коткова. – Херсон : ХДУ, 2011. – 267 с.

Тема заняття: Застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

Мета вивчення: створити умови для усвідомлення доцільності застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Особливості застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників у порівнянні з традиційними.
2. Класифікація розвивальних комп'ютерних ігор за метою гри (розвивальні, навчальні, діагностуючі).
3. Характеристика дитячих комп'ютерних ігрових навчально-розвивальних програм стосовно розвитку уваги, пам'яті, мислення дитини.

Література:

1. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп'ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88.
2. Впровадження ІКТ у роботу початкової школи [Електронний ресурс]. // Режим доступу: www.ipro.org.ua/files/новини/.../2.doc .
3. Впровадження інформаційних технологій у початковій школі [Електронний ресурс]. // Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/vikoristannya-ikt-na-urokakh-v-pochatkovii-shkoli.html>

4. Дидактичні ігри для малят [Електронний ресурс]. // Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/didaktichni--igri-dlya-malyat.html#comment>
5. Павлюк Т. Використання комп'ютерних технологій у практиці роботи дошкільних навчальних закладів України / Т. Павлюк [Електронний ресурс] // http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vird/2010_9/15.pdf

Тема заняття: Забезпечення психолого-педагогічних умов процесу пропедевтики початкового навчання на засадах використання ІКТ

Мета вивчення: виокремити психолого-педагогічні умови процесу пропедевтики початкового навчання, надати методичні рекомендації з використання ІКТ

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Методичні рекомендації щодо забезпечення психолого-педагогічних умов процесу пропедевтики початкового навчання на засадах використання ІКТ
2. Використання ІКТ у процесі соціалізації дитини, формування суб'єктивної життєвої позиції, її самореалізації.
3. Вплив комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на забезпечення готовності дитини до навчання в школі.

Література:

1. Бондаренко Т. М. Особливості підготовки дітей до навчання в школі на базі Центру розвитку / Т. М. Бондаренко // Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (11 – 13 листоп. 2003 р.). Ч. 3. – Луганськ: «Альма-матер», 2003. – С. 138 – 143.
2. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О. Кивлюк // Інформатика та

- інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. –№ 6. – С. 69– 72.
3. Кореганова О. І. Комп'ютер у дошкільному закладі / О. І. Кореганова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 3. – С. 40.
 4. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : <http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html>.

Тема заняття: Забезпечення психолого-педагогічних умов процесу організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій.

Мета вивчення: виокремити психолого-педагогічні умови процесу організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій, надати методичні рекомендації з використання ІКТ.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Методичні рекомендації щодо забезпечення психолого-педагогічних умов процесу організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій
2. Особливості використання ІКТ у процесі психолого-педагогічного супроводу адаптації першокласників
3. Вплив комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на забезпечення адаптації першокласників до навчання в школі.

Література:

1. Бондаренко Т. М. Роль педагогічного діагностування першокласників в період адаптації до школи / Т. М. Бондаренко // Пошуки і знахідки:

- Матеріали наукової конференції Слов'янського державного педагогічного університету (квітень 2006 р.) / Укладач В. К. Сарієнко. – Слов'янськ, 2006. – С. 222 – 225.
2. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп'ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88.
 3. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О. Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. – № 6. – С. 69– 72.
 4. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : <http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html>.

Тема заняття: Методика використання комп'ютерних розвивальних освітніх програм у процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду першокласників

Мета вивчення: створити умови для поглиблення знань з методики використання розвивальних освітніх програм у процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду першокласників, конструювання власних методичних прийомів формування й розвитку в дітей комп'ютерної грамотності та ключових компетентностей для реалізації їх творчого потенціалу й соціалізації в школі та в інформаційному суспільстві.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Особливості використання комп'ютерних розвивальних освітніх програм у процесі поєднання в діяльності дитини елементів гри і

навчання, поступовий перехід через гру-задачу до навчально-ігрової діяльності.

2. Критерії відбору комп'ютерних розвивальних освітніх програм для застосування у процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду першокласників.
3. Методичні рекомендації з використання комп'ютерних розвивальних освітніх програм у різних видах діяльності дітей.

Література:

1. Бондаренко Т. М. Підготовка дитини до навчання в школі: сучасні погляди та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. – Вип. XXXIV/ За заг. ред. проф. В. І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДПУ, 2007. – С. 215 – 222.
2. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О. Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. –№ 6. – С. 69– 72.
3. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : <http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html>.

Тема заняття: Характеристика організаційних форм пропедевтики початкового навчання. Особливості проектування уроків на засадах використання інформаційних технологій у адаптаційний період навчання першокласників

Мета вивчення: охарактеризувати організаційні форми пропедевтики початкового навчання та особливості проектування уроків на засадах використання інформаційних технологій у адаптаційний період навчання першокласників, створити умови для формування навичок відбору та

створення власного електронного (мультимедійного) контенту для використання в зазначеному процесі.

Обсяг навчального часу – 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Характеристика організаційних форм пропедевтики початкового навчання на засадах використання інформаційних технологій.
2. Загальний алгоритм проектування занять з використанням ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання
3. Особливості проектування уроків на засадах використання інформаційних технологій у адаптаційний період навчання першокласників
4. Вимоги до відбору та створення власного електронного (мультимедійного) контенту для використання у процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду навчання першокласників

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/average>
2. Гин С. И. Первые дни в школе: Пособие для учителей первых классов. / С. И. Гин, И. Е. Прокопенко – М.: Вита-Пресс. – 2002. – 80 с.
3. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О. Кивлюк // Початкова школа. – 2004. – № 4. – С. 34 – 35.
4. Шакотько В.В. Методика використання ІКТ у початковій школі: навч.-метод. посібник / В.В. Шакотько. – К.: ТОВ Редакція «Комп'ютер», 2008. – 128 с.

Тема заняття: Конструювання занять на основі використання інформаційних технологій у процесі підготовки дитини до школи

Мета вивчення: створити умови для формування вмінь використовувати мультимедійне програмне забезпечення для підготовки та проведення занять у процесі пропедевтики початкового навчання.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Перегляд відеоматеріалів занять та аналіз процесу підготовки дитини до школи на основі використання інформаційних технологій.
2. Опис алгоритму конструювання занять на основі використання інформаційних технологій у процесі підготовки дитини до школи.
3. Опрацювання змісту, добір методів, засобів і форм підготовки відповідно до мети заняття.
4. Моделювання фрагменту проекту заняття на основі використання алгоритму підготовки педагога до заняття.
5. Презентація власного фрагменту проекту заняття. Самоаналіз фрагменту проекту заняття.

Література:

1. Бондаренко Т. М. Підготовка дитини до навчання в школі: сучасні погляди та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. – Вип. XXXIV / За заг. ред. проф. В. І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДПУ, 2007. – С. 215 – 222.
2. Кореганова О. І. Комп'ютер у дошкільному закладі / О. І. Кореганова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 3. – С. 40.
3. Костриба Л. О. Створення мультимедійних програмно-педагогічних систем навчання засобами Power Point / Л. О. Костриба. // Комп'ютер у школі та сім'ї. – № 4. – 2008. – С. 33 – 36.
4. Розмальовки он-лайн (флеш-розмальовки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umm4.com/raskraski-onlajn>

Тема заняття: Конструювання уроків на основі використання інформаційних технологій у процесі організації адаптаційного періоду першокласників

Мета вивчення: створити умови для формування вмінь використовувати мультимедійне програмне забезпечення для конструювання та проведення уроків в адаптаційний період навчання першокласників.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: презентація

План заняття:

1. Перегляд відеоматеріалів уроків та аналіз процесу навчання першокласників.
2. Опис алгоритму підготовки вчителя до уроку з урахуванням особливостей використання інформаційних технологій у процесі організації адаптаційного періоду першокласників
3. Опрацювання змісту, добір методів, засобів навчання відповідно до мети уроку.
4. Моделювання фрагменту проекту уроку на основі використання алгоритму підготовки вчителя до уроку в адаптаційний період навчання першокласників
5. Презентація власного фрагменту проекту уроку. Самоаналіз фрагменту проекту уроку.

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/average>
2. Гин С. И. Первые дни в школе: Пособие для учителей первых классов. / С. И. Гин, И. Е. Прокопенко – М.: Вита-Пресс. – 2002. – 80 с.
3. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О. Кивлюк // Початкова школа. – 2004. – № 4. – С. 34 – 35.

4. Шакотько В. В. Методика використання ІКТ у початковій школі: навч.-метод. посібник / В. В. Шакотько. – К.: ТОВ Редакція «Комп'ютер», 2008. – 128 с.

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра теорії і практики початкової освіти

**ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІЗ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОПЕДЕВТИЦІ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

**підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр**
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

Укладач:

доктор педагогічних наук,
професор Коротяєв Б. І.

**Зміст самостійної роботи здобувача з навчальної дисципліни
«Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання»**

Тема	Завдання	Рекомендована література	Форма контролю
<p>Електронні освітні ресурси. Переваги використання ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників</p>	<p>Охарактеризувати основні завдання вивчення дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» Виокремити навчально-професійні задачі в навчальному курсі «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» Створити презентації. Підготуватися до колективного обговорення переваг використання ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників Охарактеризувати електронні освітні ресурси для доцільного використання . у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників Охарактеризувати особливості організації навчально-ігрової діяльності дітей у контексті інформатизації освіти Опрацювати літературу.</p>	<p>1. Бондаренко Т. М. Роль особистості педагога в організації підготовки дитини до школи / Т. М. Бондаренко // Гуманізація навчально-виховного процесу: Науково – методичний збірник. – Вип. XX. – Слов’янськ, 2003. – С. 74 – 78. 2. Бондаренко Т. М. Особливості підготовки дітей до навчання в школі на базі Центру розвитку / Т. М. Бондаренко // Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (11 – 13 листоп. 2003 р.). Ч. 3. – Луганськ: „Альма-матер”, 2003. – С. 138 – 143. 3. Співаковський О. В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. для студ. напряму підгот. “Початкова освіта” / О. В. Співаковський, Л. Є. Петухова, В. В. Коткова. – Херсон : ХДУ, 2011. – 267 с.</p>	<p>Перевірка знань змісту загальної характеристики курсу «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» Перевірка конспекту аналізу електронних освітніх ресурсів для доцільного використання . у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників та особливостей організації навчально-ігрової діяльності дітей у контексті інформатизації освіти «Перевірка та аналіз презентацій</p>

<p>Навчально-розвивальні програми особистісного й інтелектуального розвитку дитини: визначення, класифікація. Огляд програмних педагогічних засобів.</p>	<p>Проаналізувати особливості застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників у порівнянні з традиційними.</p> <p>Розглянути класифікацію розвивальних комп'ютерних ігор за метою гри (розвивальні, навчальні, діагностуючі).</p> <p>Охарактеризувати дидактичні вимоги до програмних педагогічних засобів навчання, дитячих комп'ютерних ігрових навчально-розвивальних програм стосовно розвитку уваги, пам'яті, мислення дитини</p> <p>Створити презентації.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп'ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88. 2. Впровадження ІКТ у роботу початкової школи [Електронний ресурс]. // Режим доступу: www.ipro.org.ua/files/новини/.../2.doc . 3. Впровадження інформаційних технологій у початковій школі [Електронний ресурс]. // Режим доступу: http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/vikoristannya-ikt-na-urokakh-v-pochatkovii-shkoli.html 4. Дидактичні ігри для малят [Електронний ресурс]. // Режим доступу: http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/didaktichni-igri-dlya-malyat.html#comment 5. Павлюк Т. Використання комп'ютерних технологій у практиці роботи дошкільних навчальних закладів України / Т. Павлюк [Електронний ресурс] // http://www.nbu.gov.ua/portals/Soc_Gum/Vird/2010_9/15.pdf 	<p>Перевірка конспекту щодо аналізу особливостей застосування ІКТ у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників у порівнянні з традиційними.</p> <p>Перевірка та аналіз презентацій</p>
--	--	---	---

<p>Психолого-педагогічні умови забезпечення процесу пропедевтики початкового навчання</p>	<p>Ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо забезпечення психолого-педагогічних умов процесу пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання ІКТ</p> <p>Опрацювати інструктивно- методичні матеріали стосовно використання ІКТ у процесі соціалізації дитини, формування суб'єктивної життєвої позиції, її самореалізації та психолого-педагогічного супроводу адаптації першокласників.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко Т. М. Роль педагогічного діагностування першокласників в період адаптації до школи / Т. М. Бондаренко // Пошуки і знахідки: Матеріали наукової конференції Слов'янського державного педагогічного університету (квітень 2006 р.) / Укладач В. К. Сарієнко. – Слов'янськ, 2006. – С. 222 – 225. 2. Бондаренко Т.М. Підготовка дитини до навчання в школі: сучасні погляди та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. – Вип. XXXIV/ За заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДПУ, 2007. – С. 215 – 222. 3. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп'ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88. 4. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О. Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. –№ 6. – С. 69– 72. 5. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html. 	<p>Перевірка конспекту методичних рекомендацій щодо забезпечення психолого-педагогічних умов процесу пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання ІКТ, опису інструктивно-методичних матеріалів стосовно використання ІКТ у процесі соціалізації дитини, формування суб'єктивної життєвої позиції, її самореалізації та психолого-педагогічного супроводу адаптації першокласників</p> <p>Перевірка та аналіз презентацій</p>
---	--	--	--

<p>Психолого-педагогічні умови організації адаптаційного періоду першокласників на засадах використання інформаційних технологій.</p>	<p>Охарактеризувати вплив комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на забезпечення готовності дитини до навчання в школі та адаптації першокласників. Розробити розвивальні завдання для дітей у межах вивчення теми Створити презентації</p>	<p>1. Бондаренко Т.М. Підготовка дитини до навчання в школі: сучасні погляди та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. – Вип. XXXIV/ За заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДПУ, 2007. – С. 215 – 222. 2.. Вітухновська А. О. Проектування технології підготовки до навчання молодших школярів з використанням комп'ютера / А. Вітухновська, Т. Марченко // Інформатика і освіта. – 2004. – № 8. – С. 83 – 88. 3. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О. Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. – № 6. – С. 69– 72. 4. Ярусова Е. А. Компьютерные игры – новый вид развивающего обучения [Электронный ресурс] / Е. А. Ярусова. – Режим доступа : http://www.ivalex.vistcom.ru/konsultac203.html.</p>	<p>Перевірка опису впливу комп'ютерно орієнтованих засобів навчання на забезпечення готовності дитини до навчання в школі та адаптації першокласників Перевірка розроблених завдань. Перевірка та аналіз презентацій</p>
<p>Комп'ютерно орієнтовані засоби навчання дітей у процесі пропедевтики початкового навчання та організації адаптаційного періоду першокласників. Структура занять. Методика використання ППЗ.</p>	<p>Охарактеризувати організаційні форми пропедевтики початкового навчання на засадах використання інформаційних технологій. Описати загальний алгоритм проектування занять з використанням ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання Розглянути особливості проектування уроків на засадах використання інформаційних технологій у адаптаційний період навчання першокласників Охарактеризувати вимоги до відбору та створення власного</p>	<p>1. Бондаренко Т.М. Підготовка дитини до навчання в школі: сучасні погляди та перспективи // Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. пр. – Вип. XXXIV/ За заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДПУ, 2007. – С. 215 – 222. 2. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/education/average 3. Гин С. И. Первые дни в школе: Пособие для учителей первых классов. / С. И. Гин, И. Е. Прокопенко – М.: Вита-Пресс. – 2002. – 80 с. 4. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О. Кивлюк // Початкова школа. – 2004. – № 4. – С. 34 – 35. 5. Кореганова О.І. Комп'ютер у дошкільному закладі / О.І.Кореганова //</p>	<p>Перевірка конспекту характеристики організаційних форм пропедевтики початкового навчання на засадах використання інформаційних технологій, опису загального алгоритму проектування занять з використанням ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання. Перевірка конспекту аналізу вимог до відбору та створення власного</p>

	<p>електронного (мультимедійного) контенту для використання у процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду навчання першокласників</p> <p>Створити презентації .</p>	<p>Комп'ютер у школі та сім'ї. - 2000. - № 3. - С. 40.</p> <p>6. Костриба Л. О. Створення мультимедійних програмно-педагогічних систем навчання засобами Power Point / Л. О. Костриба. // Комп'ютер у школі та сім'ї. – № 4. – 2008. – С. 33 – 36.</p> <p>7. Розмальовки он-лайн (флеш-розмальовки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://umm4.com/raskraski-onlajn</p> <p>8. Шакоцько В.В. Методика використання ІКТ у початковій школі: навч.-метод. посібник / В.В. Шакоцько. – К.: ТОВ Редакція «Комп'ютер», 2008. – 128 с.</p>	<p>електронного (мультимедійного) контенту для використання в процесі підготовки дітей до школи та організації адаптаційного періоду навчання першокласників</p> <p>Перевірка матеріалів та опису алгоритму підготовки вчителя до проектування занять з використанням ППЗ у процесі пропедевтики початкового навчання, уроків на засадах використання інформаційних технологій у адаптаційний період навчання першокласників</p> <p>Перевірка та аналіз презентацій</p>
--	--	--	---

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра теорії і практики початкової освіти

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ІЗ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОПЕДЕВТИЦІ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

**підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр**
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

Укладач:

доктор педагогічних наук,
професор Коротяєв Б. І.

Поточний контроль результатів навчання з навчальної дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» проводиться за такими формами:

- а) під час лекційних занять здобувач вищої освіти може отримати по 1 балу за кожну лекцію, оцінювання залежить від роботи здобувача на лекції;
- б) під час практичних занять здобувач вищої освіти може отримати до 1 або до 3 балів за роботу на занятті, в залежності від складності роботи:
 - опитування або тестування;
 - оцінка виконання завдань під час заняття;
- в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач вищої освіти може отримати від 1 до 3,8 балів за кожну роботу, оцінювання залежить від якості виконаної роботи:
 - оцінка виконання домашніх завдань;
 - оцінка підготовки презентацій;
 - обговорення матеріалів для створення фрагменту та презентації проекту уроку під час практичних завдань;
 - обговорення матеріалів, розробка розвивальних завдань для учнів у межах вивчення теми, аналіз відеоматеріалів уроків під час практичного заняття тощо.

Підсумковий контроль результатів навчання з навчальної дисципліни «Інформаційні технології у пропедевтиці початкового навчання» проводиться у формі іспиту.

Необхідні для допуску до іспиту бали здобувач може отримати за результатами семестрового контролю, які складаються з кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю знань під час семестру.

Результати підсумкового іспиту оцінюється за 100-бальною накопичувальною шкалою з подальшою трансформацією у національну шкалу оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90-100 балів	відмінно
75-89 балів	добре
60-74 балів	задовільно
26-59 балів	незадовільно
0-25 балів	неприйнято

Фактична кількість балів, отримана здобувачем за результатами поточного контролю або підсумками контрольного заходу, переводиться в національну шкалу оцінювання за такими критеріями:

A – оцінка «відмінно» (90 – 100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, наявного в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

BC – оцінка «добре» (89 – 75 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені питання, уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності;

DE – оцінка «задовільно» (60 – 74 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, недостатньо аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень під час виконання практичних завдань;

FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26 – 59 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

F – оцінка «неприйнятно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0 – 25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися під час виконання практичних завдань, незнання основних фундаментальних положень.